

ОЛГА ЛАРИОНОВА

СОНАТА ЗА ВОДНИЯ ЗМЕЙ

Част 0 от „Знаците на зодиака“

Превод от руски: Валя Димитрова, 1988

chitanka.info

Над Езерото на щуката се стелеше зелена мъгла.

От последния път, когато Тарумов беше тук с бялата си лебедица Анастасия, то бе станало плитко до неузнаваемост и едрочелите, покрити със зелен бръшлян валчести камъни, от които толкова болеше, като се блъснеш в тях, сега бяха изпъзели на брега, но не изсъхваха в мъглата — опасваха водата като вериги от тъмнозелени блатни буци.

Тарумов се подпря на ръце и се изправи, пръстите му се плъзгаха по дългите, наподобяващи женски коси нишковидни водорасли. Не бе трудно да стигне до глинестата, мътножълта вода, но не му се искаше да пие. Смесена миризма на крушева есенция и рибни карантии — доста хитра идея да изпотровят така езерото!

И неясно, и небезинтересно.

Но най-важното — как самият той се е озовал тук? Е, ако бе летял с вертолет и той се бе повредил — щеше да помни всичко, което се бе случило преди да падне. И откъде летеше. И кой трябваше да го чака тук. Наистина, кой ли? Анастасия е на Ганимед и за дълго...

Не, нищо не може да си спомни. Сергей замислено наведе глава и едва сега погледът му спря върху собствените му ръце. Дори не върху ръцете — а върху ръкавите.

Както и трябваше да се очаква, беше с летателен комбинезон.

Но маншетите му бяха разкъсани, на китката му нямаше нито часовник, нито биодатчици. Той машинално се пресегна към колана — зачиташе инструкциите и в полет никога не се разделяше с лекия брезентов колан, на който от едната страна висеше портативният многочленест манипулатор, а от другата — малокалибрен десинтор, впрочем достатъчно мощен да среже, ако потрябва, титаниров блокирал люк.

Колана също го нямаше.

Той не си спомняше добре какво точно трябваше да има в джобовете му, но оттам бе изчезнало почти всичко освен две-три хартийки. Дори нагръдният знак на пощальон-инспектор от свръхдалечните сектори бе отскубнат с част от плата. Тарумов проявяваше нетърпимост към всяка немарливост в облеклото и затова се оглеждаше с погнуса: да, някой доста се бе потрудил. Пластмасовите закопчалки „ципове“ не бяха привлекли вниманието на грабителя, но бе изчезнало всичко — копчетата за ръкавели, металното капаче на флумастера и дори капсите на обувките му.

Това не го учуди — зашемети го.

Междувременно мъглата се раздвижи. Тя не се виеше на кълба, не се разсейваше, както става при лек вятър, а бавно се оттегляше — като единна маса. Тогава стана ясно, че левият край на езерото се извива и образува гниещо, влажно заливче, а на другия бряг на езерото се издига насип ли, стена ли, покрита както и брегът с плътен слой от влажни водорасли.

Мъглата отстъпваше все по-назад и пред погледа му се появиха мъшлясала врата, леко издигнат надлез на почти безтегловни опори, малка, ниска кула, наподобяваща старинна постройка за силажиране на фураж или огромен шахматен топ.

И върху всичко това личаха белезите на многовековна немара.

Е, сега поне е ясно. Това не е Езерото на щуката. И въобще не е земно езеро. Плъснал се е на някакво малко кълбо, което дори не е означено в космическите регистри. Автоматите са извършили кацането, а той почти в несвяст се е измъкнал и едва сега започва да си припомня. Преди да е дошъл съвсем на себе си, е попаднал в нечий ръце. Струва ми се, че е било така...

Стената от мъгла стремително се отдръпваше все по-нататък и по-нататък, откривайки повърхността на езерото и безлюдните брегове, и Сергей вече си мислеше накъде да тръгне да търси кораба си — по дяволите, неговият „пощенски експрес“ трябва да е някъде наблизо!

В този момент от мъглата се издигна нещо, което озадачи дори него, виделия не едно чудо на онези пет или шест десетки планети, където го бе отнасяла неспокойната му съдба на космически пощаджия.

Направо от водата се издигаше гладка зелена карирана колона, приличаща едновременно на минаре от потънал храм и на шията на доисторически диплодок, който напразно се мъчи да достигне с непропорционално малката си главичка невидимото слънце. Колоната наистина се увенчаваше от странно съоръжение, което с голямо преувеличение можеше да бъде наречено глава и дори да се видят очи, следящи с безстрастно, непрестанно внимание човека с разкъсания комбинезон.

И от мига, в който Тарумов долови този поглед, зорките мъртви очи не го изпуснаха вече нито за час, нито за миг.

Изглежда, на този унил бряг цареше вечнозелен ден. Мътното жълтеникавозелено небе не променяше оттенъка си, макар че от момента, в който дойде на себе си, бяха минали около шестнайсет часа. Тарумов имаше много силно развито чувство за време, но ако продължаваше така, щеше да загуби представа за дните. Работите с разстоянието също не бяха добре — той вървеше, вървеше, с мъка измъкваше краката си от влажните дългомъхести водорасли и се опитваше да се залъгва и да не се оглежда по половин час, но когато все пак се обърнеше, излизаше, че се е придвижил едва на стотина метра. Насипът и кулата топ вече се сливаха с хълмистия бряг, но „зрящото минаре“ отчетливо се открояваше над гладката повърхност на езерото.

Най-зле беше с връзките на обувките — късаха се вече за десети път. Тогава се налагаше да ляга по корем и да разгребва тази, с ваше позволение, трева, да търси някъде в дълбокото обувката си. Когато този периодично повтарящ се процес му дойде до гуша, Тарумов хвърли връзките и като накъса от изумрудените „коси“ (да ги скъсаш през средата, беше практически невъзможно — прерязваха ръката; но поединично лесно се вадеха от корен, като конски косъм), си изплете нови връзки.

Беше изморен до смърт. Тъмните хълмове с геометрично правилните дъги на пясъчни урви ли бяха, или сводести входове на някакви светещи пещери, до които се стремеше да стигне, се намираха на повече от половината път от езерото. Без почивка няма да стигне. Трябва да забие нос в първата по-суха буца пръст и да подремне час-два. Кой знае, може пък след като се наспи, нещо да се проясни в главата му и да си спомни зоната от Пространството, където му се е случило това.

Намести се удобно между буците, стисна очи — май много му пречеше немигацият взор на далечния страж — и тутакси заспа, както можеше да заспи само летец космонавт, прекарал не едно премеждие през дългия си живот.

Той се събуди от леко побутване по хълбока, сякаш голямо новородено щраусче се мъчи тронаво да се намести под крилото му. Без да съзнава докрай къде се намира и какво става с него, Сергей инстинктивно се отдръпна, но от другата му страна се притискаше още някой — топъл и потръпващ. Тарумов рязко се изправи и седна, придърпа колената към брадичката си — двете черни сгънати кълба лениво се размърдаха и без да се развиват, се търкулнаха до него и отново се наместиха от двете му страни.

Пинфини? Откъде?

Планетата, на която те сега се намираха, дори отдалеч не приличаше на червенотревистите савани от жилището на пинфините — Земята на Ван-Джуда. Това можа да съобрази той в просъница. Значи пинфините също не са тук по своя воля.

Или пък не значи?...

Доколкото Сергей си спомняше от двете си пребивавания на Земята на Ван-Джуда, пинфините бяха страшни сънливци и би било безполезна загуба на време да чака да се събудят. Освен това звуковата реч на тези малки хуманоиди, добродушни като делфините и несръчно късоръки, така че отдалеч много приличаха на пингвини-адели, се намираше в областта на ултразвука и не се знаеше дали тази двойка умее да използва онази примитивна азбука на жестовете, самопроизволно възникнала в процеса на общуването им със земяните (беше възникнала много преди лингвистите от Земята да си направят труда да съставят научно обоснован вариант за език посредник, достъпен и за двете цивилизации).

Така че, с цел икономия на време, е по-разумно да вземе на ръце тези сънливци и да продължи изкачването си към светещите пещери. Да, но нали има и някой четвърти...

Четвърти?

Тарумов неволно затърси с очи по вълнообразните зелени преспи, не откри нищо, но усещаше присъствието на този четвърти с цялата си кожа.

Той се отблъсна от пружиниращите буци и се изправи. Нещо го преряза в отеклите крака — само това му липсваше, нима се е наранил? Сергей тревожно погледна краката си — ами, глупости! Връзките от трева, които изплете, преди да заспи... Изсъхнали, свили се, те бяха стегнали краката му.

Тарумов разхлаби връзките и се изправи. Далече назад мъждиво просветваше езерото, от което стърчеше нещо като прекалено избуял стрък камъш или може би кула за скокове във вода. Имаше нещо напрегнато, полуживо-полузакостеняло в тази върлина. Ето го пришълеца. Е, хайде, хайде, гледай. За гледане пари не вземат, както казвали в онези времена, когато на Земята е имало пари. Той се наведе и внимателно вдигна двете пухкави топли кълба. Пинфините не се помръднаха — или наистина спяха, или се преструваха.

Той крачеше още по-бавно отпреди почивката, защото пазеше неканените си пътници и се стараеше да не загуби равновесие. Погледнато отстрани, сигурно приличаше на жерав. Местността леко се издигаше, а светлите пещери бяха разположени на склона, губещ се в непостоянната зеленикава мъгла. Отдясно този склон образуваше вдлъбнатини, правилната кубична форма на които не оставяше съмнения относно ръкотворния им произход. Сега се дишаше малко по-трудно, макар че се бе издигнал едва на петдесет метра над езерото. А и му се искаше да яде.

Когато най-сетне стигна до първата пещера, ръцете му съвсем бяха отекли. Така не бива. Беше длъжен да помисли, че в пещерата може да живее нещо страшно. А между другото той е невъоръжен. И пинфините се държат някак странно — да не са изпаднали в летаргия?

Но пинфините се държаха повече от естествено, просто той бе забравил навиците им. Когато се приближи съвсем до широка арка, от която струеше равномерна златиста светлина, пътникът, оседдал дясната му ръка, меко се обърна и настойчиво посочи с мъничкото си пръстче към пещерата, която се виждаше стотина метра по-надясно. А после мургавата ръчица и блестящите лемунови очички отново изчезнаха в черното кълбо.

— Какво, и натам ли? — възмути се Тарумов и пусна пътниците си на тревата. — Господ ще ви даде, както често казвали през онези времена, когато още имало богове. Вървете, мърдайте с крачетата!

Пинфините погледнаха към него с тъмните си печални очи и Тарумов неволно си спомни, че някой образно бе нарекъл тези същества „доведените деца на вселената“. Ван-Джуда поначало си беше калпава планета, а за такива мъничета пък никак не струваше. Още щом установиха контакт с аборигените, земяните веднага предложиха на пинфините да се преместят на съседната планета,

много по-уютна и плодоносна. На разположение на „доведените деца“ бяха предоставени няколко разузнавателни планетолета, но природният консерватизъм не им позволяваше да се изместят от мястото, с което бяха свикнали. Те предприеха няколко съвместни експедиции със земяните, а всички по-нататъшни стъпки се свеждаха до дългогодишна всепланетна говорилня — да се изместват или да не се изместват?

Тарумов не знаеше докъде са стигнали, но никак, ама никак не му хареса, че тук се бе озовала двойка пинфини.

От това състояние на извънредна неудовлетвореност го извади висок пинфин — дори може да се каже „пинфин великан“, защото той стигаше до бедрото на Сергей. „Ти винаги си ни носил, когато сме били гладни — показва той с черните си, почти човешки пръстчета. — А пещерата с храната е хей там!“

Дребосъчето знаеше езика на жестовете, това бе прекрасно, но откъде тази илюзия за отдавнашно познанство?

— Много съм уморен, дечица — промълви Сергей, но веднага се усети и преведе с простите средства на пантомимата колко му е провървяло, че два пъти е бил на Ван-Джуда!

„Добре, добре!“ — дружно се съгласиха пинфините и пъргаво се затъркаляха напред. — Тарумов успя да забележи, че свиваха стъпалото си на топчица и върху тези пухкави възглавнички се придвижваха много по-лесно от тежкия земянин, без да се спъват в мъха.

Тарумов с всички сили се мъчеше да не изостава. Между другото трябваше да разбере нещо, преди да се пъхнат в пещерата.

„Кой още живее в тази пещера?“ — усърдно се изясни с жестове, като най-много се страхуваше да не би да не бъде разбран. Но пинфините едновременно спряха и затракаха с очи, изразявайки крайна степен на учудване. Трябва да кажем, че те го правеха толкова изразително, колкото не би го направило никое друго същество във Вселената. Работата е там, че тези дребосъчета по природа си бяха далекогледни и еволюцията ги бе наградила освен с непрозрачни кожести клепки и с три рогови прозрачни подклепача, които при нужда се спуснаха върху очите и служеха като естествени очила. Така че, когато пинфините почнеха да „тракат с очи“, зрелището правеше

впечатление — особено на новациите. — Но Тарумов не беше новак. „Кой живее там?“ — повтори въпроса си той.

„Ти сам забрани на всички да живеят в пещерата с храна!“ Хм, излиза, че тук той се ползува с правото на вето.

„Къде живеят тогава тези тук?“ — той зададе въпроса машинално, без да си дава сметка какво влага в понятието „тези тук“.

„Пинфините живеят по-надясно, а по-нагоре живеят...“ — жестът отбеляза нещо вълнообразно; последното съобщение раждаше надеждата, че тези синусоидници могат да се окажат аборигените, с които той толкова горещо желаше да се срещне.

Но това не беше всичко. „Под кубичната скала живеят... (ръчичките описаха няколко кръга), а в тревните колиби до намръщения връх живеят невиджащите.“

Много са... Твърде много за аборигени. Макар че — защо пък? Ами ако това е тукашният животински свят — водни змии, къртици...

Не. Пинфините не биха ги поставили редом със себе си. Твърде разсъдливи са, за да го сторят. Тези, които живеят в светещите пещери — не са коренните жители на тази планета зеленушка. Това се вижда от само себе си. Тогава кои са те? Разумни същества, спасени при катастрофи на техните кораби?

Или просто пленници?

„Как попаднахте тук?“

Малкият пинфин, който не вземаше участие в разговора, но през цялото време плахо поглеждаше към Сергей отдолу нагоре, уплашено се стрелна встрани и се скри зад другаря си.

„Ние полетяхме... голям кораб. Много голям. Ваш най-голям. Вие научили. Вие пратили — ние опитахме... друг свят. Летели половина. После — тъмно...“

Пинфинът отчаяно размаха мургавите си пръстчета, изчерпал всички познати нему жестове. Но Тарумов вече бе разбрал всичко. Беше им трудно да се решат на такова пътуване и по времето, когато гостуваше на Ван-Джуда, още не беше ясно дали ще тръгнат поне в изследователска експедиция. Имаха всичко за целта — и нужната култура, и знания, и умствено развитие на средния пинфин, — без да говорим за такива индивиди като този пинфин пътешественик. Липсваше им само едно — ненаситният, инстинктивен стремеж към още неоткритото, неизвестното, което винаги е било характерно за

хората — затова самите те го смятаха за неотделима черта на всички разумни същества във Вселената.

Пинфините бяха плахи. Но, както се вижда, не всички — ето тези бяха полетели...

„Колко бяхте?“

„Седмина. Но двама вече... изчезнаха.“

Изчезнали? Избягали? Загинали? Схематичният език на жестовете, който и двамата владееха недотам съвършено, правеше тези понятия неразличими. Но нали от изясняването на тези тънкости би зависило много...

„А къде живеете... живея аз?“

Показаха му.

Малка, идеално правилна полусфера. Лапи не биха могли да направят това — само ръце. Скалата е утаечна, дребнозърнеста, луминесцираща. Впрочем луминесценцията може да бъде и насочваща. Не това е главното. Главното — това е наръчът сух мъх, служещ за постелка, рогозка с невероятна плътност (ах, да — местна трева, изсъхва и се свива два пъти) и под това импровизирано одеяло — ръкавици.

Обикновени синтериклонови ръкавици за механична работа, каквито Тарумов никак не обичаше да използва. Само че металните им секретни копчета на маншетите са изтръгнати заедно с част от плата. От синтериклона! А иначе — подносени стари ръкавици за неголяма, но широка ръка. С тях е работено много. Тук? И тук — късали са дълговлакнестата трева. Вижда се и с просто око. Тарумов се обърна към спътниците си, приседнали на прага, и неволно попита:

— А той... къде е?

Учудено примигване на прозрачни и непрозрачни клепащи. Той бе запитал на глас — сега трябваше да преведе. Трябваше да обясни с пръсти — къде е, видите ли, онзи, който е живял тук преди мен, същият с когото ме отъждествявате поради вашата невинност, а може би и заради силното ви далекогледство? Какво се е случило с него? Загинал ли е? Изчезнал? Или избягал?

Не. Това е бил човек и следователно не е могъл да избяга, да ги остави сами. Ако е бил човек — не е могъл да го стори.

Тарумов не преведе въпроса си.

В пазвата му се клатушкаха и страшно му пречеа два пъпчиви „грейпфрута“ — единият, издълбаният — с вода, а другият — зрял, със засищаща сърцевина. Той се катереше по зеления склон, който ставаше все по-стръмен и по-стръмен, и мислите му бяха заети само с това, как по-икономично и по-рационално да извършва всяко движение. От най-малкия тласък в главата му се пръскаха снопове изгарящи искри. Въздух! Защо толкова не му достига въздухът.

Изкачи се на още някакви си двеста метра — и жълтото езеро, вече мъртво, проблясва долу! Върлината е израсла още повече, но въпреки всичко оттук изглежда като тънко камъшче, което можеш лесно да пречупиш. Само усещането за нечий втрещен поглед не изчезваше. Или е самовнушение? Да не мисли повече за тази върлина. Да не мисли и да не се обръща повече — твърде много сили отиват за едно обръщане на главата. А те са му последните. Ако изгуби съзнание, преди да е стигнал превала, ще повтори съдбата на предшественика си, изчезнал някъде сред тези мъшлясали тераси, зад които се крие нещо злоещо.

Трябва да се спре за последен път. Има още петнайсетина метра до малката седловина между двата върха, които отдолу, от езерото, приличаха на великански глави. А може и да не са петнайсет — тук той постоянно бъркаше разстоянията. Пък и мъглата се сгъстява с всеки изминат метър, става почти осезаема. Дали не е атмосферен планктон? Сергей се притисна към тревната маса, запълнила пролуката между два камъка, напипа в пазвата си бълбукащия „грейпфрут“. Извади флумастера и с точен удар проби твърдата огненочервена кора.

Насъбралата се в средата на незрелия плод вода смайваше с росната си бистрота и при това оказваше много силно тонизиращо въздействие. В зрелите плодове нямаше вода — бяха пълни с белтъчна сърцевина, скрита под мръснолилава кора. Тя би могла да краси масата на античните предвзети и капризни богове. Но това ще е за на връщане. Общо взето, в долината има много „грейпфрути“, откриват ги сред тревата полюгалите — неустановено разумни влечуги от Земята на Кирил Полюгаев. Сергей не ги бе срещал преди и, естествено, не знаеше езика им, а и на първо време бе отложил запознаването си с жителите на тази мъшлясала долина, докато се върне от разузнаване. Сега много по-важно бе да изясни къде и в какво положение се намират.

Той изтърва празната кора и тя безшумно се затъркаля надолу, почти без да изчака дълговласата растителност, която никога не се поклащаше от вятъра и която Сергей така и не реши как да нарече — дали мъх или водорасли. Тя покриваше абсолютно всичко в тази долина освен сухата светозарна повърхност на пещерите; докато се катереше по все по-стръмно извиващия се склон, Тарумов изведнъж разбра, че под тази зеленина почти навсякъде по камъка има следи от допира на нечий ръце: под тревистото покривало се долавяха ту полегати стъпала, ту идеално обработена параболична вдлъбнатина, а може би и седнали една до друга надменно изправени фигури, подобно древните колоси от Абу-Симбел, които от предпазливост условно бе определил като човешки.

Но и това е за по-късно, сега главното е — да стигне до края на тази каменна чаша, на дъното на която се намира езерото с мъртвоокия страж. Да стигне и да надникне отвъд.

Сергей отдавна не се катереше, а пълзеше и се извиваше като змия сред струпаните заоблени канари. Седловината беше на две крачки, зад нея — неизбежното спускане, а там има или съвсем непознат свят, или също такава колония с пленници от всички краища на Вселената. Трябва да допълзи. Да надникне. По дяволите, защо му трябваше да изхвърля празната кора — трябваше да напише бележка на пинфините, които го чакат долу с боязливо стиснати ръчички. Но той изтърва тази възможност. Пък и дали те знаят земната азбука?

Трябва да допълзи и да се върне.

Последните два метра пълзеше вече със затворени очи. Пръстите му опипаха отпред начупен ръб, леко прикрит с мъх — тънък, не по-дебел от керемидата. Той се вкопчи в него, опита се да го разклати — не, яко е.

Притегли се.

Пое си дъх и едва тогава си позволи най-сетне да отвори очи.

Отначало не видя нищо — в сгъстилата се мъгла плаваха частици с размерите на листенца от чай, които се мяркаха досадно, блъскаха се, но неизвестно как не докосваха лицето. Той махна с ръка пред себе си — сякаш гонеше комари. Стана почти несъзнателно. Но „чаените листенца“ се пръснаха и за един миг под него се откри приказен пролетен свят.

Мигът бе толкова кратък, че той успя само да възприеме свежото многобагрие на огньовете или може би яркочаситени и нежни бои, разпръснати по слънчевата млада зеленина, която нямаше нищо общо с неприветливия усвоен мъх, застлал долината.

Порази го още и изяществото на почти безтегловните арки и виещите се надлези, през които прозираше небето и надвисналите над тези небесни острови невероятно леки каменни стени — чудновата паяжина, сътворена от ръка човешка, метната върху този жив свят органично и ненаатрапчиво. И като потвърждение на това възникнало усещане за живот там, в димнонебесната дълбочина, изведнъж долови нечие стремително движение и му се стори, че покрай повърхността на надлеза леко и непринудено, както би го правил само владетелят на този свят, се плъзга гъвкаво и прекрасно змиеподобно същество...

Но в следващата секунда плътната рояща се пелена отново се сгъсти пред Сергей, който усети как тя го отблъсква от ръба на каменната чаша, нещо непоносимо го изгаряше по тила, сякаш онзи поглед от върха на езерната върлина бе придобил убийствената сила на смъртоносния топлинен лъч... Задъхан от дразнещата горещина, Сергей в последния момент усети как стегнатата топка от концентрирана мъгла го тласка надолу като юмрук в боксова ръкавица, бутан го по склона, подхвърля го на терасите и го предпазва от пукнатините...

... Стръкче влажна трева внимателно го докосваше по лицето и веднага му ставаше по-леко, сякаш някой измиваше полепнала по кожата тиня.

Сергей отвори едното си око — така си и мислеше, за него се грижеше одевешният пинфин. Изпъкналите прозрачни клепащи, спуснати върху очите му като леко опушени очила, му придаваха вид на професор.

— Поздрави на пинфинските мъдреци — каза Тарумов и подложи уста под тънката струйка вода, която пинфинът изцеждаше от червенокория „грейпфрут“. — Не можеш да си представиш как се радвам, че съм жив.

Дребосъчето затрака с клепащи и се наложи той да преведе. В общи линии.

Отдясно и отляво нещо зашумоля, запълзя по тревата. Тарумов трепна, припомняйки си приказното видение, което се бе открило от каменния балкон.

Но това бяха само полюгалите, бързащи към езерото да пият вода. А може и за да се окъпят.

Тарумов строго се огледа от глава до пети — целият му комбинезон беше покрит с отвратителна зеленикава водна леща, сякаш се бе въргалиял в застояла горска канавка.

„Да бяхме се топнали и ние?“ — предложи той.

Пинфинът радостно закима и размаха ръчички, извика приятелката си от пещерата. Макар пътят да вървеше надолу — до езерото се придвижиха бавно, — Сергей още не се бе научил да се движи без затруднение по тази сухопътна тиня, а и последствията от пътуването даваха отражение — ако не бе тонизиращата роса от неузрелите плодове, не би имал сили да помръдне. Той вървеше и си мислеше дали си струва да каже на пинфините за резултатите от разузнаването.

Помисли и реши: струва си. Онзи, предшественикът му, нищо не бе казал. Може и да не е успял да стигне доникъде, но ако бе успял и го бе предал някому, сега за Тарумов би било много по-лесно.

Докато все още размисляше, Сергей се съблече по шорти и изплакна в топлата вода комбинезона си, после поплува, ако можем да наречем плуване тези десет лакътя навътре, десет обратно. Не рискува да се промъкне по-нататък — ще вземат пак да го пернат с топлинния лъч, а във водата трудно ще си поеме дъх. Пинфините, изглежда, изобщо не умеят да плуват — наместили са се на брега, пинфинката трие гърба на благоверния си — гребва с шепичка вода и трие черната къртича козина между лопатките.

„Вижте, приятели мои — седна той пред тях върху плоския камък с кръстосани по турски крака. — Аз се изкачих на най-високата планина. Погледнах оттатък, отвъд планината. Та така, оттатък — има само пропаст, няма път. Стръмна пропаст, колкото... — той погледна неподвижната шарена върлина, до която безгрижно се плискаха полюгалите. — Колкото десет такива стълба. Може и повече да са. Трябва да запомните това, в случай че с мен се случи нещо. — Пинфините размахаха ръчички в знак на протест и замърдаха устни — говореха помежду си, а може би и на Сергей, но от вълнение съвсем

бяха забравили, че той не може да ги чуе. — Без паника, приятели, без паника. На мен вече ми се е... случвало. Затова запомнете: нагоре към зелените планини над пещерите няма път. Трябва да се бяга в друга посока.

Те недоумяващо го зяпнаха — да бягат?

«Да, по друг път. Може би вие бихте се изкачили дотам, но онези, дето дишат с цялото си тяло, подобно на сапунени мехури с променяща се големина...»

Но пинфините ги занимаваше друго: да бягат? Защо? Те тръскаха ръчички — поотделно всяко пръстче, и съвсем не на място на Сергей му хрумна, че с такива гъвкави и чувствителни пръсти биха могли да бъдат ненадминати музиканти...

А пинфините не смееха, не искаха, дори не желяеха да мислят за бягство. Нали тук са сити, здрави...

Тарумов махна с ръка.

«Пазете ми дрешките — посочи им той, — а аз ще се разходя към онзи насип. — Той погледна към върха на пъстрото минаре и добави наум: ако ми позволят. — Между другото никой от вас ли не се страхува от онова нещо?»

«Не. Нали не е живо.»

Ах, колко сте ми наивни, плюшени мои братлета. Не било живо! И аз като тях — от какво се страхувах, когато открих, че са ме окрали и ограбили? От лапи ли?

Не се страхувах от когото трябва. Най-страшното не са нито ръцете, нито лапите.

Манипулаторите.

Покрай водата, покрай водата той се приближи до насипа. Стръмничко е, има пет-шест метра, повърхността на вездесъщата тиня е с вдлъбнатини, нащърбена, следователно — може да се изкачи. Но това по-късно.

Решетката на вратата беше покрита с тънък слой мъх, който се ронеше под пръстите. Не е зеленина — интересно, първото изключение. А какво е онова, което прозира отзад?

Ами същото, само... Далече е, не се вижда. Изумрудено-спаначната суспензия скрива очертанията и все пак там, навътре в долината, постройките имат доста причудливи очертания. Дори може

да се каже — изострящи вниманието. Те се сливат в общ блок, но явно са отделни кули, приличащи на...

Не, сторило му се е. И проклетата мъгла се сгъсти, избиват само неясните контури, може да е пирамида или цял комплекс от храмове. А може би все пак...

Към петнайсетина минути се взираше той в сгъстяващата се пред очите му завеса. Изглежда, този воал се спуска пред него всеки път, когато започне да проявява твърде напрегнато внимание към онова, което се намира отвъд пределите на отредената му локва и принадлежащите ѝ гранични имоти.

Но поне ще огледа кулата.

Тежката врата — може би каменна, а може и пластмасова — се отмести изненадващо лесно. Тарумов се вмъкна в кулата-топ и смаян замря на място.

Машинна зала. По-точно, разпределителна. Тръбопроводи, кормилни колела, силно изпъкнали индикатори, по които сноват разноцветни брѐмбарчета. Повърхността на стените е разделена на няколко сектора, всеки боядисан в определен цвят. По всичко прилича на евтина бутафория. Не, не е толкова просто. Усеща се някакъв неуловим психологичен нюанс... А, ето каква била работата: направено е според вкуса на хората, но не от човешки ръце. Тарумов гледаше цялата тази квазиземна техника, както лястовичката би гледала гнездо, изплетено от човешки пръсти. Грижовни, чувствителни, но толкова несръчни в сравнение с пѐргавия клон на птицата...

А за бутафорията никак не е трудно да се провери. Кой цвят се възприема като най-безопасен? Ето този, синкаволилавият. В този сектор има два прекъсвача, две кормилни колела, пет индикаторни плафона, от които светят само четири. И нещо като резистор. Е, мечка страх, мене не...

Той завъртя дясното кормило на около петнайсет градуса. Тръгна леко и веднага мигането на светлинните бѐлхички по горния плафон се забави. Така, а сега да излезе навън (ако го пуснат) и да погледне дали не е станало нещо...

Излезе безпрепятствено и тутакси дочу пронизителни, панически писъци — а, така си и мислеше, бяха полюгалите, които, заплували

бесен «делфин», препускаха към брега и се хвърляха върху мъшлясалите камъни.

Сергей отиде до водата, предпазливо я опита с бос крак — ами разбира се, изстинала е с десетина градуса. Бедните крокодилчета, да не вземат да пипнат някоя пневмония. Той се върна и постави кормилото в предишното му положение. Светлинките затичаха по-бързо.

Колко е примитивно всичко това! Всяко що-годе разумно същество може да регулира параметрите на външната среда. Въпреки че по всяка вероятност останалите сектори са предназначени за нещо друго. Но щом тук ни пускат да влизаме и излизаме, с това ще се занимаваме следващия път. А сега — общо разузнаване. И най-важното: да се открият границите на забранената зона.

Той помисли малко и неволно се размая. Не, не забранената — позволената. Забранено ще бъде всичко останало.

Той бавно премина покрай кафеникавата решетка, надникна през плетеницата от страшно дебели греди. Мъглявата грамада на непонятната постройка едва се отгатваше в мъглата. Ако не му бе провървяло да я забележи преди половин час, сега едва ли би обърнал внимание на тъмното, неясно, размазано петно.

Да тръгне ли нататък, отвъд насипа? Решетката обаче не може да се разклати. А с таран? Би могъл да подбере на брега някой камък, но този процес е твърде шумен — ще привлече вниманието. А да подкопае отдолу? Под самата решетка несъмнено има каменна зидария, но ако разчисти тинята... Така... А сега с опаковата страна на флумастера (наистина незаменима дреболия, превърнала се в единствено оръдие на производство!) да изстърже пръстта, натъпкана между камъните... Вероятно стените на «топа» са построени по същия начин. Изглежда, че каменните — или наподобяващи камък — блокове са се пасвали с точност до милиметър, подобно зданията от земната мегалитична област. Точно така, но тук, под вратата, почвата се е слегнала и разстоянието между камъните се е увеличило. Аха, разклати се. При добро желание сега може да се извади. А съседният — още по-лесно. Великолепно! Да го прикрием сега със зелена тревица и да го оставим за по-добри времена.

Пита се защо всички тези, ако мога така да се изразя, хуманоиди досега са си кръстили интелегентските ръце и не са се заели с нещо

подобно?

Той старателно прикри следите от дейността си и тръгна обратно към безропотно чакащите го пинфини.

— Измихте ли се? — Не можеше да си откаже удоволствието понякога да каже нещо на глас. — Честита баня, както често са казвали на Земята, докато на мода не са дошли йонните пулверизатори.

Пинфините го гледаха тъжно и даже не мигаха.

— Бяхте ли там, зад насипа? — попита ги той на вече разбираемия условен език.

«Не. Страшно е.»

«Ако се боиш от вълци, не ходи в гората» — както са казвали овцете... А не сте ли успели да видите какво има там в мъглата зад насипа?»

„Това са корабите, с които са долетели всички, които живеят тук. Там е и твоят кораб. И нашият...“

Сърцето прокънтя в гърдите му. Корабите. Ето защо силуетите му се сториха познати, само че той не си позволи да ги познае... И грамадата на бавния тежкотоварен кораб от серията, подарена на „доведения“ народ на Ван-Джуда, и собственият му строен пощенски кораб, пиленце в сравнение с него.

Ами че пинфините биха могли да натоварят всички на своя кораб...

Той старателно се облече и от влажния комбинезон по цялото му тяло премина тръпка. Не си бе починал напълно. Да можеше да поспи тук, на брега... Нямаше време.

— Нали не сте огладнели много?

Пинфините смутено замигаха.

— Тогава почакайте ме още няколко минути!

Той дълго и усърдно къса трева, горещо съжалявайки за забравените в пещерата ръкавици. Пинфините се дотъркаляха на късите си крачета и му помагаха, без да питат за нищо. Когато натрупаха голяма копа, Тарумов я довлече до подножието на насипа, мърморейки си както обикновено:

— Да би знал къде ще паднеш — щеше да си постелеш слама, както често са казвали у нас на Земята по времето, когато сламата е била продукт на селската ширпотреба.

Пинфините мълчаха както преди и го гледаха съчувствено и плахо.

— Е, аз тръгвам.

Той старателно опипа стръмния ръб на насипа, намери вдлъбнатинка и оскуба мъха наоколо. Стъпи, издигна се на половин метър. Не успя. Отново напипа вдлъбнатинка, залови се да скубе скърцащата зеленина. Мъртвешките очи го гледаха в тила непрекъснато.

Той се изкачи на насипа, изправи се, успя да прецени на око, че до скупчените космически кораби по права линия има около триста метра, не повече, когато изведнъж по тила го рязна познатата пареща болка и меката лапа на мигновено стегналата се на топка възчерно-зелена мъгла го запокити назад, върху тъй грижливо постланата от самия него трева.

Пинфините дълго го заливаха с вода. Сергей дойде на себе си, полежа половин час, събирайки сили поне да помръдне ръце, и без излишни думи подгони дребосъчетата обратно в пещерите — за обета и ръкавиците. В продължение на няколко часа, докато те отидоха и се върнаха, той плетеше от накъсаната трева маскировъчна рогозка.

Пинфините се върнаха уморени и още по-натъжени — изчезнал бе един от онези, „които не виждат“. Тарумов не бе успял да се запознае както следва с тези мудни, тежкоръки същества, които не оправдаваха прибързано дадения им прякор: те наистина нямаха очи, но възприемаха ултрачервеното излъчване с цялата повърхност на лицето си. Той чувствуваше, че не би било трудно да се разбере с тези момчета, но нямаше време да се разбира.

Сергей само изсумтя, като изслуша това съобщение. Сдъвка набързо лилавата сърцевина, метна отгоре си мрежата, закатери се нагоре. Не се изправи героично върху насипа — напъха се в мъха, дори затвори очи.

Повален бе по същия начин — безпогрешно и беззлобно.

Отново го поливаха с вода, миша го. Големите очи на пинфините бяха пълни със сълзи. Сергей стисна зъби, нямаше какво да обяснява — сами видяха всичко. Щом можа да се мръдне, тръгна към решетката. За всеки случай се покри с рогозката и зарови, сгънат на четири — изравяше един след друг тежките камъни, проправяйки си тесен проход.

Не му пречеха.

Изкопа улея по-дълбок. Обърна се към пинфините, махна им с ръка и се плъзна във влажната канавка.

Пропълзя три-четири метра, без да повярва.

Не го пуснаха.

Пернаха го с лепкавата зелена топка така, че тялото му веднага се свлече.

Пинфините го извадиха, поразшетаха се — безрезултатно. Вероятно бе лежал в безсъзнание повече от денонощие. Дойде на себе си, а неудържимото треперене от студ и отпадналост го задушаваше. Премести се на рогозката. Някой — струваше му се полюгалите — го мъкнеше и скимтеше.

В пещерата той се наспа, после се захвана с работа: с острието на флумастера, а на места и със закопчалката на ципа изстърга върху гладката стена кратък отчет за разузнаването си — за всеки случай... И още не му даваше мира мизерният на пръв поглед проблем: защо в тази колония има човек? Ако вярва на слуховете, които се предават от уста на уста, тук нито ден не е минавало без човек. За извънземните хората бяха еднакви и сред мъките на принудителния затвор те не си даваха сметка, че тези хора са се сменяли. Щом изчезнел или умира един, веднага бил докарван нов, но винаги сам. Пинфините, крокодилчетата, ултравите са били по няколко, човекът — един. Но постоянно.

И каква роля е играел той тук — на бавачка? Има нещо вярно, защото вратата на кулата направо дразнеше със своята достъпност. Но щом някой можеше да построи това огромно нещо, дори е успял да докара извънземни жители от всички краища на Вселената — за какъв дявол му е на него, всемогъщия земен космонавт, ролята на необучен гуверньор? За ролята на вселенски преводачи най-добре подходат пинфините — те набързо са се запознали с всички и прекрасно се разбират. А ако стане нещо — например ако избухне епидемия, Сергей разбираше отлично, че ще е безсилен.

Тогава за какво е тук — да върти колелцата, да прави водицата в езерото ту по-топла, ту по-студена? Не е логично. Щом тука са си наумили така да перкат по тила с топлинен лъч, трябва проблемът с дистанционното управление да е решен.

Тогава за какво им е на тези невидими гадове човекът, който на всичко отгоре винаги ще се опитва да избяга оттук? Защо е създаден този резерват — накрая той си забрани да решава този въпрос. И да полудееш, все едно — ще си загубиш времето напразно. Трябва ясно да формулираш главния проблем и да си го повтаряш непрекъснато — само него.

Някога, преди много години, когато командваше първия си кораб, едва не погуби всичките си хора точно защото се засуети да определи главното, а по-сетне така и не се реши на отчаяна крачка — да кацне на непознатата планета, окупирана от лемоидите.

По-късно си намери рядката длъжност пощальон-инспектор. С едно малко корабче да разнасяш товари по далечните планети — не е работа, свързана с главоболия. Експедициите се екипираха старателно и рядко се случваше да забравят в базата нещо жизненоважно. Но се случваше все пак. Тъкмо тогава тръгваше пощальонът — с малкото корабче, сам. Не му се налагаше да бъде втори номер, беше единственият член на екипажа. Това му и даваше моралното право да лети, защото след онзи злополучен рейс никога не би поел върху себе си отговорността за други хора.

Но ето че тук той също нищо не бе поемал — така се случи. Легна върху плещите му от само себе си. И седят тук тези, прощавайте за израза, хуманоиди, без да мръднат — като пънове, под които нищо не расте, но заговориш ли за бягство — веднага завират главите в пясъка, като щрауси. Страх ги било!

Те, видите ли, се страхуват, а той, четири пъти битият — не.

Когато се пооправи, тръгна покрай насипа наляво, направи няколко опита да изпълзи през него — резултатът винаги беше един и същ — биеха го.

Върна се към варианта с кулата, пробва всички ръчки, колела и резистори. Успя да замрази езерото, да разрежи въздуха почти два пъти, ако поискаше, можеше да вдигне в долината буря, да направи потоп или истинска Сахара, или в краен случай геена огненая. Разбира се, правеше тези опити с максимална предпазливост, защото добре помнеше как веднъж едва не замрази полюгалите.

Опитите му минаха безнаказано. Но и зад масивните стени, построени с истински мегалити, той усещаше втренчения, немигащ поглед. Когато стигна до регулатора на осветлението, опита се при

пълна тъмнина да се плъзне под решетките — не, не му позволиха. Само наплаши пинфините — после те разправяха, че щом настъпил зеленият здрач, над върховете на планините, образуващи тяхната долина (Тарумов вече си мислеше дали пък това не е кратер?), уж пламнали три пълни луни, които хвърлили обитателите на пещерите в необясним ужас. Сергей разбра, че и с кулата е стигнал до задънена улица — да, би могъл да преобърне, да изпепели, да удави в зловонна мъгла цялото това корито — само че това не му решаваше проблема с бягството...

Понякога му се струваше, че и неговият предшественик също, след като не е намерил начин да избяга и да поведе след себе си останалите, просто не е издържал и...

Не. Той си спомняше тънките пръстчета на пинфините, изплашените им пепеляви очи и разбираше — не. Човекът не би могъл да ги изостави и да си отиде. Дори и в небитието.

После предприе опит да заобиколи езерото отдясно и да стигне до корабите — отново не излезе нищо. След около шест километра брегът започваше да се издига, отначало полека, а след това все по-стръмно и по-стръмно. Тарумов вече си мислеше дали няма да могат по този път да минат ултравите, когато изведнъж скалата под краката му се прекъсна от отвесен срез — по-нататък път нямаше. Езерото бе замряло неподвижно някъде в дълбокото и само далече, далече в маранята на странната, лека, прохладна мъгла се загатваше другият бряг, където шумяха позабравените тук дървета...

Традицията бе спазена и този път — зеленият протуберанс, метнат отдолу, го блъсна далеч от пропастта.

Наложи му се да се връща с плъзене. Той се плъзгаше по копринената проскърцваща тиня, а в главата му непрекъснато се навираще видението на приказното влечуго, властно и стремително стрелнало се над каменния виадукт. Царствената водна змия, атавистичен символ на мъдростта, добротата и семейното благополучие... Но как да свърже този образ с насилственото заточение на няколко десетки хуманоиди тук, в тази мрачна чаша на исполински кратер?

А може би вината е в неразбирането? Може би всички те са били поканени на гости и трябва само да се намери общ език със стопаните — дори да е в лицето на този шарен телеграфен стълб, несъмнено

изобразяващ стилизиран змей? Но как обменят информация обитателите на тукашния свят — може би с гравитационни вълни? Е, ако при тях на мода са гама-квантите или снопчетата неутрино? Тогава какво? Много гостоприемно, няма какво да се каже. От такива стопани трябва да бягаш като от чума и да установяваш приятелски отношения от два-три парсека разстояние.

Може, разбира се, да се предположи и съвършено фантастичен, свръххуманен вариант. Да допуснем, че всички обитатели на тази долина са бивши мъртъвци. Космическа авария, челно сблъскване с метеорит, когато локаторите са излезли от строя... И ето ги — чудесата на извънземната реанимация, пресътворяване на организъм по една-единствена замразена клетка, уловена в междузвездното пространство... Е, а как са възстановили скафандъра — това са подробности. Главното — това е самата идея за всегалактична служба по спасяването и в такъв случай тази изумрудена обител е просто своеобразен санаториум със строг режим, откъдето не можеш да избягаш, докато не оздравееш напълно... Но все пак би било по-добре, ако можехме да възстановяваме силите си някъде по-далеч оттук. А ако версията за вселенския хуманизъм се потвърди, какво пък, ще съумеем да се отблагодарим на спасителите си. А сега трябва да се мисли за друго.

Ето така, докато се пъхаше във всевъзможни нравствени модели на този свят и постоянно отпъждаше тези мисли (всички мисли с изключение на една: за начина на бягство), Сергей се домъкна до пещерите.

Завръщането му беше ужасно. Обезумелият от мъка пинфин го посрещна на прага: изчезнала бе другарката му.

Изчезнала бе така, както и преди изчезваха тукашните жители: била някъде наблизо, зад него, след известно време той се обърна — нямало никой. И нито плясък, нито шумолене.

„Да не би да е отишла надолу, към езерото? Да е заспала по пътя? Малкото черно телце, свито на плюшено кълбо, лесно може да се изгуби върху хълмистия склон...“ „Не. Цялата малка колония пинфини, полюгалите и рибените мехури (тези пък кои са?) се спуснали до самото езеро, но я нямало нито върху кубичните тераси, нито в кулата, нито зад насипа, нито във водата — полюгалите се гмуркали...“

Тарумов изпи наведнъж три „грейпфрута“ — живата вода му подействува така, сякаш си бе пийнал стар хубав коняк. Почувствува прилив на бодрост, съживи се и се хвърли да претърсва пещерите. Не може да няма някаква следа. Не може да бъде. Но нали вече е било. И то колко пъти! Значи — може! Значи, все пак те са във властта на хладнокръвните влечуги, към които е неприложима логиката на хуманоидите. Той търсеше, но предварително знаеше, че е напразно, защото малкото същество с печалните очи го няма нито на склона, нито в езерото, нито зад насипа...

ЗАД НАСИПА?!

Той се изтърколи надолу към пещерата, невярвайки на ушите си, невярвайки на паметта си.

„Ти си бил зад насипа?“ „Да, но там няма нищо. Там няма пещери. Там няма камъни. Няма къде да се търси. Няма даже плодове в тревата и полюгалите повече не надничат там.“ „Значи и те са били там?“ „Някога... да.“ „Почакай ме!“

Той тичаше надолу по склона, както никога не бе тичал тук. Тревните буци плавно го отгласваха, подобно на трамплин. Да провери, незабавно да провери — нима забраняващата преграда е свалена? Нима пътят към корабите е свободен?

Още докато тичаше, откри вдлъбнатинките, изчистени от него миналия път по обраслата страна на насипа, и излетя нагоре...

Как пък не! Лепкавият зелен юмрук го събори точно върху пожълтялата копа, събрана отдавна и тъкмо на място...

Когато дойде на себе си, не му се искаше нито да се мие, нито да помръдне. Изглежда, земноводните бяха постигнали целта си — бяха му отнели цялата воля, цялата способност за съпротива. Нямахте я онази тенденциозна атавистична неприязън — отглас от онези незапомнени времена, когато босокракият човек на горската пътека подплашено отскачаше встрани от отровната твар. В детството си дори обичаше да се занимава с жабчета, градински жаби и особено с водни змии, и те си трупаха подкожна мазнина за чужда сметка в огромния му саморъчен терариум. А веднъж дори баща му го заведе (естествено, тайно от мама) в истински серпентариум. Разбира се, не ги пуснаха в заграденото място, но през дебелия стъкла, зазидани в стените, той до насита се налюбува на пепелянките и гърмящите змии, такива бавни и питомни на вид, като неговите водни змии. А сетне му дадоха да

погали великолепен златоок смок — едно неспокойно същество, което непрекъснато се мяташе из клетката, търсейки пролука. Уникалното свободолюбие на това същество се бе оказало фатално за него: той попадеше в неволя именно заради него и беше обречен да служи като своеобразен индикатор за целостта и непроницаемостта на площадката кафез. Изчезнеше ли тази огромна, почти триметрова черна змия от полезрението на серпентолозите — значи незабавно трябваше да се търси и запушва пролуката. При всяка, дори най-мъничка възможност за бягство този субект бягаше пръв.

И винаги го залавяха — практически следяха само него, нещастника.

Само него.

Него.

Крилата на детските спомени бавно се затвориха, за да отстъпят на горчивото осъзнаване на настоящето. Свят на мъдри и прекрасни водни змии... Той изчезваше, оронваше се заедно с маловажните, външни, повърхностни асоциации.

Ами че той, само той беше смокът, златоокият змей-смок, безсилно блъскащ глава в стените на този гигантски терариум. Него неуморно и непрекъснато следеше мъртвото око на езерния страж, него, човека, най-свободолюбивото същество във Вселената, този уникален индикатор на възможността за бягство...

И тогава, едновременно с осъзнаването на собствената му роля в този свят, пред Тарумов естествено се появи единственият изход.

„... а стартът ще бъде труден, ще трябва да тръгнете на предела. — Той не искаше да ги плаши и дори намаляваше реалната опасност, защото стартът ще бъде чудовищен, неизвестно дали всички ще издържат. — Трябва само да се откъснете от повърхността, а там само някакви си четирийсет хиляди метра — и вече сте в предпространството, нали не ви трябва точно да излезете от него. Където и да изплувате — все едно вашият сигнал за бедствие екстрено ще бъде препратен на Земята. Висете си между звездите, почивайте, спасителите сами ще ви намерят...“

„Не“ — казаха пинфините.

„Не“ — повториха след тях и полюгалите, и „рибените мехури“, които дишаха с цяло тяло, и ултравите с неподвижно-зрящите лица, и

огледалните съсредоточени близнаци, за чието самовглъбено съществуване Сергей и не подозираше досега.

Той им крещеше, той издевателствуваше, беше готов да ги върже с тревни върви и да ги гони до звездолета като безволно, тъпо стадо... Самият той беше готов на всичко, лошото бе само, че трябваше да стигнат до кораба без него.

Той продължи да ги убеждава, рисуваше им по стените на пещерите приказни картини от Земята — планини, облаци... Сега вече не се стараеше да ги убеди — просто чакаше.

И ето чу, по-скоро почувствува как от лабиринта на тинестите хълмове се появи неговият пинфин.

„Ти стигна ли?“ „Да.“ „И влезе вътре?“ „Да.“ „И там ли я нямаше?“ „Не.“ Повече нямаше нужда да пита.

„Опита ли да пуснеш двигателите?“ „Да. Но това никому не е нужно.“ „Нужно е на теб, защото имаш само един-единствен шанс — да доведеш помощ от Земята!“ „Безполезно е...“

Безполезно било!

Колко ги ненавиждаше той сега — беззащитните, мъничките и слаби...

Безполезно било!

А, не, това няма да ви се размине току-така, ще ви науча аз да обичате свободата, мои по-млади братя по разум, такива едни никакви...

„Превеждай. Преведи на всички, и по-точно: от планините ще се спусне огън, в смрад ще потъне долината. Спасението е там, отвъд насипа. Преведе ли? Всички ли разбраха? А сега да вървим надолу, към езерото. До вратите по един, а по-нататък ще ги водиш ти. Пътя го знаеш...“

Той тръгна надолу и, както обикновено, виреше крака като жерав, за да не се спъва в противната тиня. Обърна се — така, след него не върви никой. Сергей заканително се усмихна, извади от колана си ръкавиците и вървейки, взе да къса дългите влажни снопчета.

Той вървеше бавно — по-бавно от обикновеното, — плетеше нещо като въже. Докато се домъкна до кулата топ, вече бе изплел доста, към три метра. Само да не почне да изсъхва преждевременно. Трябва да се побърза.

Той ускори ход. Изглежда накриво кафеникавата решетка, но дори не забави ход. Влетя в регулаторната зала — всичко му е познато, изпробвано и слава богу. Този нониус — до упор, сега отвън е тъмнина. Добре че отвътре стените на кулата слабо припламват с призрачна люлякова светлина.

А сега — въжето. Да го прехвърли през кръстачката на червеното колело и да го опъне до кръстачката на онова, пепелявото. Опъна го. С мъртъв възел. Колко просто, нали?

Отдръпна се, погледна дали не трябва още нещо? Не, стига. Да не прекали. Тези двата ефекта са изпробвани, естествено, не с пълна сила, в противен случай в пещерите отдавна никаква живинка да не е останала. Но сега ще види какво значи „с пълна сила“!

Поне това удоволствие ще изпита.

Той бързо изскочи от кулата и се закатери нагоре, към пещерите. Дори не обърна глава към насипа — стъстилата се по волята му тъма не би му позволила да разгледа дори смътните силуети на корабите. Отгоре топло проблясваха извитите сводове на пещерите, трите луни се бяха издигнали зад върховете, ограждащи долината, и по отвесните гигантски стъпала леко заблещукаха полуизтрити знаци на извънземен език. Тъмнината — добре се бе справил с нея!

А сега ще започне работата си изсъхващата трева.

И се започна. Той знаеше, че няма да мине и час, тревното въже ще се свие, ще почне да обръща едно към друго двете колела, до които до този момент Тарумов едва се бе докосвал. Да, започна се. Краят на планините замъждука със златиста светлина и засега това не беше страшно, но огнената лента се разширяваше, вече не беше тънка нишка, очертаваща контура на каменната чаша, тя повече приличаше на огнена змия, уморено и мъртвешки простряла се по горния край на тяхната долина.

Но огнената ивица растеше, пълзеше надолу и заедно с нея, дори изпреварвайки я, надолу се устреми задушаваният смрад... Истински апокалипсис. Още дълго ли ще се бавят по-младите братя?

Те не се бавеха. Те ужасено се търкаляха надолу и само по стремително мяркащите се край него сенки Тарумов можа да определи колко от тях се спасяват с бягство. Трийсет... Повече от четирийсет... Кои бяха по-точно, не можеше да определи.

Не позна и своя пинфин.

Те се стрелкаха покрай него като скимтящо, хлипащо ято. Най-изостанали, последни преминаха огледалните близнаци.

Край! Сега по-добре е да тръгне надясно, към гигантската, покрита с магическо писмо тераса. Но сякаш отгатнал желанието му, от общата ивица на огъня се отдели огнен ручей, спусна се стремително надолу и заструи срещу Сергей по стъпалата на исполинската стълба. Сергей отскочи — той знаеше какво го очаква, но... не толкова бързо.

Затича наляво, като се хлъзгаше по все още влажната трева, падаше с лице върху пружиниращите буци, задъхваше се, обливаше се в пот. Свали обувките си. После в движение смъкна от себе си комбинезона. Студеният поглед се бе вторачил осезаемо в него — чак до тръпки, от лявата страна — в рамото и бузата. Хайде, хайде, гледай! Гледай и не се обръщай, дървнико програмиран, внимателно дебни и не се отвличай, защото засега от теб се иска само това.

Защото те още не са стигнали! Още не са излетели!

Той вървеше все така, повличайки след себе си неоткъсващия се поглед на своя страж, и тревата, сякаш усетила приближаването на огъня, някак изведнъж изсъхна, спря да се заплита и пружинира и му беше леко да върви, ако не бе задушаваният пожар, но вече нямаше накъде да върви — пред него се откри пропастта, и хладният въздух се издигаше на тласъци от дълбините, сякаш там в тъмнината махаше с криле исполинска птица. Нетърпимата горещина го настигаше, той вдигна ръце — ловеше с устни, с лице, с гръд тези последни глътки прохладен вятър, в същия миг от тъмнината изригна тъй познатият и тъй земен тътен на стартови двигатели и огнените звезди на дюзите се издигнаха нагоре, към тъмнозелената глъбина на небето...

Успяха.

И последното, което видя Тарумов в конусите светлина, хвърляни от заминаващия кораб, бе стройното тяло на приказното змееподобно същество, мярнало се над езерото в стремителен и естествен полет. То не преследваше бегълците. Посребрен от светлината на отдалечаващите се звезди, този змей дори не се постара да проследи излитането им.

Той търсеше не кораба, а дребничката фигура на човека, това най-свободолюбиво същество във Вселената, който трябваше пръв да

избяга оттук, а вместо това предпочете да се задуши сред пушека на запаления от самия него пожар. И защо не бе избягал?

ЗАЩО?

Бавно, кръг след кръг змееподобното същество се спускаше към овъгления откос, продължаваше да се пита и както преди не намираще отговор. И не би могло да намери, защото логиката на съществата, населяващи терариумите, е несъвместима с логиката на онези, които ги създават. То гледаше надолу и погледът му бе изпълнен с недоумение и разочарование.

Но ако Тарумов можеше да види тези очи, обърнати към него, те отново биха му се сторили мъдри и прекрасни...

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.